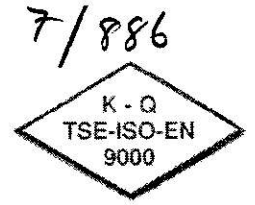

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB.0-12.00-00/610-2425
Konu : Yazılı Soru Önergesi

13 Aralık 2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 27/11/2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-1684 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Prof. Dr. Gaye ERBATUR'a ait 7/886 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 yazı

**ADANA MİLLETVEKİLİ PROF. DR. N.GAYE ERBATUR'UN 7/886 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Hanehalkı işgücü araştırması 2007/Ağustos dönemi sonuçlarına göre Türkiye genelinde işsiz sayısı 2 milyon 383 bin kişi, işsizlik oranı ise % 9,2 olarak gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı, kentsel yerlerde % 11,6, **kırsal yerlerde ise % 5,6** olarak tespit edilmiştir.

Ülkemizde işsizlerin % 30,3'ünü **kadınlar** oluşturmaktadır. Ülkemizde kadın işgücünde yaşanan işsizlik, eğitim düzeyi ile paralellik göstermektedir. Şöyleki, eğitim düzeyi yükseldikçe işgücüne katılım oranı yükselmekte (Lise altı eğitimlilerde işgücüne katılma oranı % 48,1 iken, yükseköğretim mezunlarında bu oran % 78,5'tir.) işgücünün istihdam edilebilirliği artmaktadır.

TÜİK 2007/Ağustos dönemi verilerine göre Türkiye'de tarımın istihdamdaki payı %28 düzeyinde bulunmakta olup, çözülmeye bağlı olarak da giderek düşmektedir. Türkiye'de tarımın istihdam içindeki ağırlığının giderek azalması, kadın işgücünde yaşanan işsizliğin en önemli nedenlerden birini oluşturmaktadır. Özellikle, ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınlar, kente göç ile birlikte vasıfsız oldukları için iş aramaktan vazgeçmekte ve işsiz kalmaktadır. Bu durum da kadın işgücünde yaşanan/yaşanacak işsizliğin en belirgin özelliğini oluşturmaktadır.

Türkiye İş Kurumu'nun 2007 yılı Ekim ayı temel göstergelerine göre; Kuruma iş aramak üzere 44.916 kişi başvurmuş olup, kadın başvuru sayısı 14.009'dur. Ekim/2006 ayına göre kadınların başvurusu 2007 yılının aynı döneminde %17 artmıştır. Bu dönemde toplam 5.211 kişi işe yerleştirilirken Türkiye İş Kurumu'na başvuran kadın işsizler arasından 1.041 kişi işe yerleştirilmiştir. Kurum tarafından işe yerleştirilen kadın işsizler Ekim/2006 ayına göre 2007 yılının aynı döneminde % 9 artmıştır.

	2006 Ekim*			2007 Ekim*		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
BAŞVURU	26.815	11.967	38.782	30.907	14.009	44.916
İŞE YERLEŞTİRME	3.819	953	4.772	4.170	1.041	5.211
Kamu	983	321	1.304	843	184	1.027
Özel	2.836	632	3.468	3.327	857	4.184
KAYITLI İŞGÜCÜ	765.696	264.421	1.030.117	587.735	196.794	784.529
KAYITLI İŞSİZ	708.845	251.566	960.411	534.644	185.073	719.717

*İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, kadın istihdamının artırılması ve fırsat eşitliği konusunda önemli çalışmalar yürütmektedir. Bu konuda son olarak, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Daimi Kadrolarına ilk defa işçi olarak alınacaklar hakkında usul ve esasları belirleyen tebliğde değişiklik yapılmış ve işgücü taleplerinde cinsiyet ayrımcılığı kaldırılmıştır. Ayrıca, biyolojik veya işin niteliğine ilişkin sebepler zorunlu kılınmadıkça, iş ilişkisinde cinsiyete dayalı ayırım yapılamayacağı konusunda özel sektör işyerlerinin bilinçlendirilmesine çalışılmaktadır.

Bunların yanında, iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri kapsamında, özellikle meslek seçme aşamasında bulunan gençler, meslek edinmek, meslek değiştirmek, mesleğinde ilerlemek isteyen ve/veya mesleki uyum problemleri yaşayan yetişkinler hedef kitleyi oluşturduğundan meslek seçme aşamasında bulunan kız öğrenciler ile iş arama sürecinde bulunan kadınların da farkındalıklarının sağlanarak çalışma hayatına katılmalarını sağlamak üzere aktif işgücü programları uygulanmaktadır.

Ayrıca, Kuruma başvuran ve iş arama sürecinde olan yetişkinler, meslek liseleri ve üniversite son sınıf öğrencilerine yönelik olarak iş arama, iş bulma ve işi elinde tutma

konularında beceri kazandırma faaliyetlerinde bulunulmakta, bu amaçla bireylerin kendilerini ve özellikle becerilerini tanımlamalarına yardımcı olunmakta, özgeçmiş hazırlama ve etkili iş görüşme teknikleri hakkında bilgi verilmektedir. Bu hizmetler kapsamında seminer ve oturumlara katılan kadınların sağlıklı bir şekilde iş ve meslek seçimlerine katkıda bulunulmaktadır. Söz konusu çalışmalar hükümlülük süreleri tamamlanmak üzere olan kadın hükümlülerle de gerçekleştirilmektedir.

Türkiye İş Kurumu işgücü piyasasında ihtiyaç duyulan mesleklerde yetiştirilmek ve istihdam edilebilirliklerini arttırmak amacıyla işsizlere yönelik işgücü yetiştirme kursları düzenlenmektedir. 2006 yılında toplam 820 kurs (Sertifikalı Tarım İşçileri ve Bilişim Çırakları Projeleri Dahil) düzenlenmiş olup, toplamda 5.146 kadın işsizin bu programa katılımı sağlanmıştır. 2007 yılı Kasım ayı (21/11/2007) itibariyle Özelleştirme ve Sosyal Destek Projesi kapsamında açılan kurslar hariç olmak üzere, işgücü yetiştirme ve geliştirme kurslarına toplam 17.512 kadın katılmıştır.

Dünya Bankası ile yapılan anlaşma kapsamında uygulanmakta olan Özelleştirme Sosyal Destek Projesi-I (ÖSDP) eğitim projelerine herhangi bir ayırım yapılmadan erkek işsizlerle birlikte kadın işsizlerin katılımları sağlanmıştır. 2006 yılında ÖSDP-I kapsamında 82 kurs açılmıştır. Bu kurslara katılan toplam 1.945 kişiden 598'ini kadın kursiyerler oluşturmuştur. 2008 yılı sonrasında tamamlanacak olan ÖSDP-II'de 2007 yılında onaylanan proje kapsamında projeye katılan toplam 3.248 kişiden 1.246 kişisi kadındır.

Türkiye İş Kurumunun işgücü piyasasının geliştirilmesi amacıyla yürüttüğü çeşitli projeler kadınların işgücü piyasasına katılımını da arttırmaktadır. Bu projelerden olan Avrupa Eğitim Vakfının finanse ettiği 89 bin Euro'luk "Cinsiyet Sorunları Üzerine Özel Bir Odaklanma ile Toplumsal Katılım ve Bütünleşmeyi Güçlendirici Pilot Aktif İstihdam Tedbirleri Projesi" kapsamında, 13 ilde yetiştirme yurtları çıkışlı 18 yaşından büyük 72 kız mesleki ve güçlendirme eğitimlerine alınmıştır. Bu kursiyerlerin yaklaşık yarısının istihdamı sağlanmış özellikle yurtda yetişen bu genç kızların çalışma hayatına girme konusunda kendilerine olan özgüvenleri artmıştır.

22 Ekim 2003 tarihinde başlattığımız ve Ağustos/2006 tarihinde biten AB destekli 50 milyon Euro'luk Aktif İşgücü Programları Projesi kapsamında, uygun görülen projelerden 30 tanesi doğrudan kadınlara yönelik çalışmaları içermekte olup, bu projelerden ve diğer projelerden yararlanan 48.644 katılımcının %40'ını oluşturan 19.566 kişinin kadınlardan oluştuğu görülmektedir.

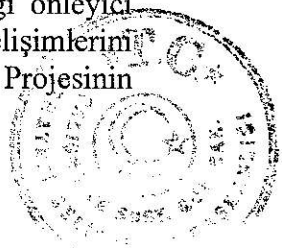
Aktif İşgücü Programları Projesi Genel Sonuçlar*

	Toplam	Kadın	Erkek
Faydalanan	48.644	19.566	29.078
İstihdam Edilenler	7.542	4.023	3.519
Kendi İşini Kuran	1.962	647	1.315
Çalışan veya Kendi İşini Yürüten	7.466	1.375	6.091
Girişimcilik Kursuna Katılanlar	3.958	1.781	2.177

**Türkiye İş Kurumu*

Diğer taraftan, Aktif İşgücü Programları Projesi kapsamında Kurumun öncülüğünde hazırlanan Türkiye İnsan Kaynakları Geliştirme Stratejisi Belgesinde dezavantajlı gruplar arasında değerlendirilen kadınların işgücüne ve istihdama katılımlarının artırılmasına yönelik stratejiler geliştirilmiştir.

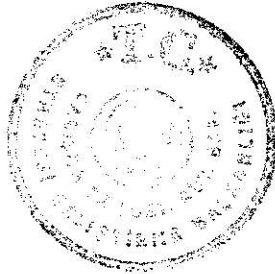
AB, Avrupa İstihdam Stratejisi çerçevesinde, istihdam artırıcı ve işsizliği önleyici projeleri desteklemeye ve özellikle de kamu istihdam kurumlarının kurumsal gelişimlerini artırmalarına özel önem vermektedir. Kurum, Aktif İşgücü Programları Projesinin

geliştirilmiş bir devamı niteliğinde olan Aktif İstihdam Tedbirleri ve Yerel Düzeyde Türkiye İş Kurumu'na Destek Projesi'ni geliştirmiştir. 2006 Yılı AB Mali İşbirliği Programlaması kapsamında geliştirilen bu proje, ülkenin daha sınırlı bir alanında dezavantajlı hedef gruplara, özellikle kadınlar ve gençlere yöneliktir. Söz konusu proje kapsamında seçilen illerde, kadınlar ve gençlerin istihdam edilebilirliğini artırmak için hibeler verilecektir. Böylece Kurumun asli hizmetlerinden olan aktif istihdam tedbirleri, hibe planı vasıtası ile işsiz vatandaşlarımıza yönelik olarak uygulanacaktır.

Kadın istihdamının artırılması, Türkiye'nin Avrupa Birliği İstihdam Stratejisi'ne dahil olmak için çalıştığı şu günlerde daha da önem kazanmıştır. Avrupa Birliği İstihdam Stratejisi'nin dört ana boyutundan birini kadınların işgücü piyasasındaki durumu oluşturmaktadır. Türkiye İş Kurumu ülkemizin Avrupa Birliği İstihdam Stratejisi'ne dahil olması sürecinde üzerine düşen görevleri gerçekleştirmektedir. Bu konuyla ilgili olarak ilk adım 'İstihdam Durum Raporu' Türkiye İş Kurumu koordinatörlüğünde akademisyenlerden oluşan bir gruba hazırlatılması ve 2003 yılında Avrupa Komisyonunca onaylanmasıdır. Sürecin ikinci adımı, istihdam politikalarının analiz edildiği 'Ortak Değerlendirme Belgesi' Avrupa Komisyonu ve ülkemiz uzmanları tarafından hazırlanarak Avrupa Komisyonu'na gönderilmiştir. Bu sürecin sonunda Ulusal Reform Programı hazırlanacak ve bu Programda kadınların istihdam piyasasındaki pozisyonlarının iyileştirilmesi için gerekli önlemlere yer verilecektir. Ortak Değerlendirme Belgesi aynı zamanda aday ülkelerin Avrupa İstihdam Stratejisi doğrultusunda işgücü piyasası ve istihdam konusunda yapması gerekenleri taahhüt altına aldığı bir belge niteliğindedir.

Ortak Değerlendirme Belgesi'nin imzalanmasından sonra, son aşama olarak ülkemizin ulusal istihdam eylem planını içeren Ulusal Reform Programı hazırlanacak ve belirlenmiş hedeflere ulaşmak için tespit edilen tedbirlerin uygulanması gündeme gelecektir. Bu gelişmeler genel bir işgücü piyasası politikasıyla beraber özel olarak kadınların işgücü piyasasına katılımını da etkileyecek politikaların oluşumunu ve uygulamada istihdam problemi açısından olumlu sonuçlar alınmasını sağlayacaktır.

İSTİHDAM GARANTİLİ KURSLAR					KENDİ İŞİNİ KURACAK YÖN. KURSLAR					ÖZÜRLÜLERE YÖNELİK KURSLAR				
Yıllar	Kurs Sayısı	Kadın	Erkek	Toplam	Yıllar	Kurs Sayısı	Kadın	Erkek	Toplam	Yıllar	Kurs Sayısı	Kadın	Erkek	Toplam
2000	136	1.469	690	2.159	2000	58	839	103	942	2000	29	106	276	382
2001	30	349	184	533	2001	13	211	0	211	2001	10	54	84	138
2002	27	213	273	486	2002	11	200	0	200	2002	20	100	162	262
2003	22	237	137	374	2003	18	276	65	341	2003	21	90	151	241
2004	10	121	70	191	2004	33	427	151	578	2004	20	86	216	302
2005	28	398	181	579	2005	29	297	151	448	2005	42	312	1.398	1.710
2006	246	1.664	3.361	5.025	2006	38	478	170	648	2006	94	1.148	1.899	3.047
2007*	172	2.263	5.179	7.442	2007*	76	1.314	220	1.534	2007*	122	2.592	4.463	7.055
Toplam	671	6.714	10.075	16.789	Toplam	276	4042	860	4902	Toplam	358	4.488	8.649	13.137
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR					İŞSİZLİK SİG-KAP. AÇILAN KURSLAR					ÖSDP KAPSAMINDA AÇILAN KURSLAR**				
Yıllar	Kurs Sayısı	Kadın	Erkek	Toplam	Yıllar	Kurs Sayısı	Kadın	Erkek	Toplam	Yıllar	Proje sayısı	Kadın	Erkek	Toplam
2002	12	0	182	182	2002	17	49	318	367	2002	43	528	1813	2371
2003	23	43	315	358	2003	9	37	130	167	2003	305	4782	5874	10656
2004	23	63	339	402	2004	11	30	138	168	2004	203	2428	4067	6495
2005	90	78	1.324	1.402	2005	89	290	1.089	1.379	2005	218	2909	2569	5478
2006	126	53	1.966	2.019	2006	118	480	1.207	1.687	2006	82	598	1347	1945
2007*	328	186	4.671	4.857	2007*	204	959	2.192	3.151	2007*	170	1246	2002	3248
Toplam	602	423	8.797	9.220	Toplam	448	1.845	5.074	6.919	Toplam	1021	12491	17672	30193

*2007 verileri 21.11.2007 itibarıyla alınmıştır.

NOT: 2000-2007 yılları arasında düzenli olarak gerçekleştirilen kurslarda: 30.003 kadına eğitim verilmiştir.

KURS TÜRÜ					2006					2007				
					Kurs Sayısı		Kursiyer Sayısı			Kurs Sayısı		Kursiyer Sayısı		
					Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Toplam
Sertifikalı Tarım İşçileri Projesi					48	60	1.091	60	1.151					
Bilişim Çırakları					68	350	656	350	1.006					
					Proje sona ermiştir.									
					Proje sona ermiştir.									

